TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2008. gada 16. decembrī *

Lieta C-205/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *hof van beroep te Gent* (Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2007. gada 20. martā un kas Tiesā reģistrēts 2007. gada 19. aprīlī, krimināllietā pret

Lodewijk Gysbrechts,

Santurel Inter BVBA.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*] un K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši A. Ticano [*A. Tizzano*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], K. Šīmans [*K. Schiemann*], J. Klučka [*J. Klučka*] un K. Toadere [*C. Toader*] (referente),

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

ģenerāladvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 20. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Santurel Inter BVBA* vārdā — H. van Dorens [*H. Van Dooren*], *advocaat*,

— Beļģijas valdības vārdā — L. van den Bruka [*L. Van den Broeck*] un K. Pošē [*C. Pochet*], pārstāves,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — B. Stromskis [*B. Stromsky*] un M. van Bēks [*M. van Beek*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2008. gada 17. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt EKL 28.–30. pantu.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedības ietvaros kriminālllietā pret Gisbrehtu [*Gysbrechts*] un sabiedrību *Santurel Inter BVBA* (turpmāk tekstā — "*Santurel*") par Beļģijas tiesību aktu tālpārdošanas jomā pārkāpumiem.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesības

3 Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 20. maija Direktīvas 97/7/EK par patērētāju aizsardzību saistībā ar distances līgumiem (OV L 144, 19. lpp.) 6. pantā ir noteikts šādi:

“1. Attiecībā uz jebkuru no attāluma noslēgtu līgumu patērētājam ir vismaz septiņu darba dienu termiņš, kura laikā viņš, nemaksājot sodu un nesniedzot nekādu pamatojumu, var atteikties no šā līguma. Vienīgā maksa, ko var prasīt no patērētāja, ja viņš izmanto atteikuma tiesības, ir preču atpakaļ nosūtīšanas tiešās izmaksas.

Šo tiesību izmantošanas termiņš sākas:

— attiecībā uz precēm — no dienas, kurā patērētājs tās ir saņēmis, ja ir izpildītas 5. pantā noteiktās saistības,

[..]

2. Ja patērētājs saskaņā ar šo pantu izmanto atteikuma tiesības, piegādātāja pienākums ir bez atlīdzības atmaksāt patērētāja samaksātās summas. Vienīgā maksa, ko var prasīt no patērētāja, ja viņš izmanto atteikuma tiesības, ir preču atpakaļ nosūtīšanas tiešās izmaksas. Šāds atlīdzinājums ir jārealizē iespējami īsā laikā un jebkurā gadījumā — 30 dienu laikā.

[..]”

4 Direktīvas 97/7 14. pants ir šāds:

"Dalībvalstis var ieviest vai saglabāt stingrākus [EK] Līgumam atbilstīgus noteikumus jomā, uz ko attiecas šī direktīva, lai nodrošinātu augstāku patērētāja aizsardzības līmeni. Šādi noteikumi vajadzības gadījumā vispārējās interesēs un saskaņā ar Līgumu ietver aizliegumu par konkrētu preču vai pakalpojumu, jo īpaši medikamentu, laišanu tirgū šo valstu teritorijā ar distances līgumu starpniecību."

Valsts tiesības

5 Patērētāja atteikuma tiesības ir reglamentētas 80. pantā grozītajā 1991. gada 14. jūlija Likumā par tirdzniecības darbībām, informācijas sniegšanu un patērētāju aizsardzību (turpmāk tekstā — "Likums par patērētāju aizsardzību").

6 Likuma par patērētāju aizsardzību 80. panta 3. punktā ir paredzēts šādi:

"Neskarot 1991. gada 12. jūlija Likuma par patērētāju kredītu 45. panta 1. punkta piemērošanu, pirms 1. punktā noteiktā atteikuma termiņa septiņu darba dienu apmērā beigām no patērētāja nedrīkst pieprasīt iemaksu pirms preču piegādes vai pilnu samaksu.

Ja tiek izmantotas 1. un 2. punktā noteiktās atteikuma tiesības, tad pārdevējam bez maksas ir jāatlīdzina pircējam veiktie maksājumi. Kompensācijas izmaksāšana ir jāveic vēlākais trīsdesmit dienas pēc atteikuma tiesību izmantošanas.

Pirmajā daļā norādītais aizliegums tiek atcelts, ja pārdevējs pierāda, ka ievēro Karaļa lēmumu saistībā ar iespējamo kompensācijas izmaksāšanu pircējam par veiktajiem maksājumiem."

7 Karaļa lēmums, uz kuru ir atsauce šī punkta pēdējā daļā, vēl nav pieņemts.

Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

8 *Santurel* ir uzņēmums, kas specializējies uztura bagātinātāju vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā. Tirdzniecība galvenokārt norit ar uzņēmuma tīmekļa vietnes starpniecību, un pasūtītās preces pircējiem tiek nosūtītas pa pastu.

9 Gisbrehts ir šī uzņēmuma dibinātājs un vadītājs.

10 2001. gadā *Santurel* cēla prasību pret kādu no saviem klientiem, Delaija [*Delahaye*] kungu, kurš dzīvo Francijā, jo tas nebija samaksājis par atsevišķām viņam piegādātām precēm. Minētās tiesvedības noslēgumā Dendermondes [*Dendermonde*] (Beļģija) tiesa, kurā uzņēmums bija vērsies, atzina Delaija vainu.

11 Pēc tam Delaijs iesniedza sūdzību, kurā — tomēr nesniedzot pierādījumus — norādīja, ka viņš attiecīgās preces *Santurel* ir nosūtījis atpakaļ. Beļģijas Ekonomiskās kontroles pārvalde uzsāka izmeklēšanu, kuras laikā konstatēja, ka nav izpildīts pienākums sniegt informāciju par Likumā par patērētāju aizsardzību paredzētajām atteikuma tiesībām. Šo pienākumu neizpilde tika paziņota *Santurel*, un tika lūgts pārkāpumu izbeigt.

12 *Santurel* pielāgoja savā tīmekļa vietnē sniegto informāciju, cita starpā norādot, ka samaksa par precēm ir jāveic astoņu dienu laikā pēc to saņemšanas. Par precēm, kuras nosūtītas Beļģijas teritorijā, pirkuma maksu varēja samaksāt ar bankas pārskaitījumu, ar pasta pārvedumu vai kredītkarti. Attiecībā uz citām valstīm vienīgais atļautais maksājuma veids bija kredītkarte. Abos gadījumos, maksājot ar kredītkarti, klientam pasūtījuma veidlapā bija jānorāda šīs kartes numurs un derīguma termiņš.

13 Ekonomiskās kontroles pārvalde šīs izmaiņas atzina par nepietiekamām un vērsās pret *Santurel* un Gisbrehtu kā tās vadītāju tiesā, norādīdama uz Likumā par patērētāju aizsardzību ietverto tālpārdošanas noteikumu pārkāpumiem. Šie pārkāpumi it īpaši bija saistīti ar faktu, ka nebija ievērots šī likuma 80. panta 3. punktā paredzētais aizliegums pieprasīt patērētājam veikt iemaksu vai jebkādu samaksu pirms septiņu darba dienu termiņa izbeigšanās, kura laikā var atteikties no līguma. Ekonomiskās kontroles pārvalde uzskata, ka, tā kā preču pasūtījuma veidlapā bija norādīts kredītkartes numurs, *Santurel* varēja iekasēt samaksu par precēm pirms septiņu dienu atteikšanās termiņa izbeigšanās, kas ir pretrunā likumā paredzētajām prasībām.

14 Dondermondes pirmās instances tiesa *Santurel* un Gisbrehtu notiesāja par noziedzīgu nodarījumu, piespriežot naudas sodu EUR 1250 apmērā katram. Visi pamata lietas dalībnieki šo spriedumu pārsūdzēja *hof van beroep te Gent* [Ģentes Apelāciju tiesa].

15 *Hof van beroep te Gent* konstatēja, ka Likuma par patērētāju aizsardzību 80. panta 3. punktā paredzētais aizliegums ietver risku uzņēmējam, kurš darbojas Beļģijā, samaksu par savām precēm saņemt ar grūtībām, ja preces tiek nosūtītas klientiem citās dalībvalstīs; šis risks kļūstot vēl lielāks, ja — kā pamata lietā — runa ir par samērā nelielām summām.

16 Šādos apstākļos tā *Santurel* un Gisbrehta viedokli uzskata par atbalstāmu, jo minētais aizliegums ir nepamatots šķērslis preču brīvai apritei Eiropas Kopienas teritorijā. Tādēļ tā nolēma tiesvedību apturēt un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Beļģijas 1991. gada 14. jūlija Likums par tirdzniecības darbībām, informācijas sniegšanu un patērētāju aizsardzību ir uzskatāms par tādu pasākumu, kas aizliegts ar EKL 28.–30. pantu, ja šī valsts likuma 80. panta 3. punktā ir paredzēts aizliegums noteiktā atteikuma termiņa laikā pieprasīt no patērētāja iemaksu pirms preču piegādes vai pilnu samaksu, kā rezultātā šī likuma faktiskā ietekme uz preču tirdzniecību pašu valstī, salīdzinot ar darījumiem ar citas dalībvalsts pilsoņiem, nav tāda pati, un vai tādējādi rodas faktisks EKL 23. pantā garantētās preču brīvas aprites ierobežojums?"

Par prejudiciālo jautājumu

Lietas dalībnieku apsvērumi

17 *Santurel* uzskata, ka Beļģijas iestāžu sniegtā pamata lietā apskatāmās normas interpretācija, saskaņā ar ko pārdevējam, veicot tālpārdošanu, ir aizliegts patērētājam pieprasīt maksājuma kartes numuru, ir pretrunā ar EKL 28.–30. panta prasībām.

18 Pamatodamās uz secinājumiem no 1974. gada 11. jūlija sprieduma lietā C-8/74 *Dassonville* (*Recueil*, 837. lpp.) un 1993. gada 24. novembra sprieduma apvienotajās lietās C-267/91 un C-268/91 *Keck* un *Mithouard* (*Recueil*, I-6097. lpp.), *Santurel* norāda, ka ar pamata lietā apskatāmo normu paredzētais aizliegums būtiski ietekmē valsts preču eksportu un tādēļ ir uzskatāms par pasākumu, kura iedarbība ir līdzvērtīga Līgumā aizliegtajiem kvantitatīvajiem ierobežojumiem.

19 Beļģijas valdība uzskata, ka Likuma par patērētāju aizsardzību 80. panta 3. punkta mērķis ir nodrošināt augstu patērētāju interešu aizsardzības līmeni atbilstoši Direktīvas 97/7 14. pantam. No tā izriet, ka minētais 80. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tajā ir paredzēts pārdevēja pienākums piedāvāt izvēli starp vairākiem apmaksas veidiem, no kuriem vismaz viens ļautu patērētājam par piegādātajām precēm samaksāt pēc atteikuma termiņa beigām.

20 Turklāt drošās interneta maksājumu sistēmas, kuras neļauj iekasēt maksu par piegādātajām precēm pirms likumā paredzētā atteikuma termiņa beigām, ir atbilstošas pamata lietā apskatītajai normai, jo patērētājs, kurš izmanto atteikuma iespēju, saglabā beznosacījuma tiesības saņemt atpakaļ samaksāto summu maksājumu veikušajā

iestādē. Turpretim vienkāršs paziņojums, ar kuru pārdevējs apņemas attiecīgo summu neiekasēt pirms atteikuma termiņa beigām, neatbilst Likuma par patērētāju aizsardzību prasībām.

21 Beļģijas valdība arī norāda, ka šajā sakarā ar Karaļa lēmumu, kurš tiek sagatavots, tiks reglamentēta maksājumu sistēma tālpārdošanas darījumiem, kura neietvers risku patērētājam, vienlaikus aizsargājot arī pārdevēju. Šīs sistēmas ietvaros patērētājs pirkuma summu iemaksās neatkarīgas trešās personas kontā un vēlāk, kad būs beidzies atteikuma termiņš, šī summa tiks pārskaitīta preču pārdevējam.

22 Beļģijas valdība savos rakstveida apsvērumos atzīst, ka pamata lietā apskatāmā norma darījumus ar personām no citām dalībvalstīm ierobežo vairāk. Minētā valdība tomēr uzskata, ka, lai arī risks, ko uzņemas pārdevējs, būtu lielāks, šī norma ir atbilstoša Kopienu tiesībām.

23 Attiecībā uz minēto normu saderīgumu ar EKL 28. pantu Beļģijas valdība uzskata, ka pamata lietā apskatāmā norma nav pasākums, kura iedarbība būtu līdzvērtīga kvantitatīviem importa ierobežojumiem, jo ar to netiek apgrūtināta piekļuve importēto preču tirgum Beļģijā. Tieši pretēji — ar to Beļģijas uzņēmējiem tiek radīta mazāk labvēlīga situācija salīdzinājumā ar citu dalībvalstu uzņēmējiem, kas nav pretrunā EKL 28. panta prasībām.

24 Ja Tiesa tomēr atzītu, ka pamata lietā aplūkojamā norma ir pasākums, kura iedarbība būtu līdzvērtīga kvantitatīviem importa ierobežojumiem, Beļģijas valdība uzskata, ka šis pasākums ir attaisnojams ar patērētāju aizsardzību, it īpaši lai tiem nodrošinātu Direktīvas 97/7 6. pantā paredzēto atteikuma tiesību izmantošanu. Vienlaikus tā ir samērīga, ņemot vērā sasniedzamo mērķi. Aizlieguma pieprasīt patērētājam iemaksu vai pilnu samaksu pirms atteikuma termiņa beigām mērķis ir nodrošināt šī patērētāja atteikuma tiesību izmantošanu, izvairoties no tā, ka grūtības, kas saistītas ar jau samaksāto summu atgūšanu, neatturētu no šo tiesību izmantošanas.

25 Attiecībā uz pamata lietā apskatāmās normas saderīgumu ar EKL 29. pantu Beļģijas valdība uzskata, ka minētā norma tiek piemērota vienveidīgi, neatkarīgi no tā, vai pirkuma līgums ir noslēgts ar Beļģijas teritorijā dzīvojošām personām vai patērētājiem no citām dalībvalstīm, un tādēļ tā nav uzskatāma par eksporta ierobežojumu.

26 Saistībā ar saderīgumu ar EKL 28. pantu Eiropas Kopienu Komisija uzskata, ka pamata lietā apskatāmā norma attiecas uz visiem valsts tirgus dalībniekiem un juridiski vienādi ietekmē valstī ražotās un importētas preces. Tomēr valsts tiesai esot jāpārbauda, kā faktiski tiek ietekmēta tirdzniecība Kopienas ietvaros. Ja valsts tiesību norma izrādītos esam pasākums, kura iedarbība ir līdzvērtīga kvantitatīvam ierobežojumam, tad Komisija uzskata, ka, no vienas puses, tā būtu attaisnojama, pamatojoties uz patērētāju aizsardzību, un, no otras puses, ka tā būtu samērīga, ņemot vērā likumā paredzēto mērķi.

27 Attiecībā uz saderīgumu ar EKL 29. pantu Komisija norāda, ka pamata lietā apskatāmā norma nav pasākums, kura iedarbība ir līdzvērtīga eksporta kvantitatīvam ierobežojumam, jo šajā gadījumā runa nav par pasākumu, kura mērķis vai rezultāts ir tieši eksporta apjoma ierobežošana.

28 Tiesas sēdē Komisija izvirzīja priekšlikumu pārskatīt pasākumu, kuru iedarbība ir līdzvērtīga kvantitatīviem eksporta ierobežojumiem, definīciju, lai ar to saprastu pasākumus, "kuri ierobežo eksportu un ar kuriem tiek radīta atšķirīga attieksme pret tirdzniecību dalībvalstī un eksportu". Saskaņā ar šo jauno definīciju šāda norma būtu pasākums ar līdzvērtīgu iedarbību, kuru var attaisnot ar patērētāju aizsardzību, bet kurš neatbilst samērīguma prasībām.

Tiesas atbilde

Ievada piezīmes

29 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai ar EKL 28.–30. pantu nav pretrunā tāda tiesību norma kā pamata lietā apskatāmā, ar kuru attiecībā uz tālpārdošanu pārdevējam pirms atteikuma termiņa beigām ir aizliegts pieprasīt iemaksu vai pilnu samaksu.

30 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, kā arī tai sniegtajiem apsvērumiem izriet, ka Gisbrehts un *Santurel* ir tikuši sodīti par to, ka tie patērētājiem, kuri nedzīvoja Beļģijā, pirms atteikuma termiņa beigām bija pieprasījuši viņu maksājumu kartes numuru. Saskaņā ar Beļģijas iestāžu veikto pamata prāvā apskatāmās normas interpretāciju, noslēdzot distances līgumu, pārdevējs nedrīkst patērētājam pieprasīt norādīt viņa kredītkartes numuru, kaut arī tas apņemas to neizmantot maksājuma iekasēšanai pirms minētā termiņa beigām.

31 Lai sniegtu iesniedzējtiesai visus Kopienu tiesību interpretācijas elementus, kas tai var būt noderīgi, izspriežot iztiesājamo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa savu jautājumu formulējumā uz tiem atsaukusies (skat. 2007. gada 11. septembra spriedumu lietā C-17/06 *Céline*, Krājums, I-7041. lpp., 29. punkts), tāds aizliegums kā pamata lietā apskatāmais ir jāpārbauda, ņemot vērā arī Beļģijas iestāžu sniegto interpretāciju pamata lietā, kura ir izklāstīta šī sprieduma 30. punktā.

32 Turklāt ir svarīgi konstatēt, ka Likuma par patērētāju aizsardzību 80. panta 3. punktā paredzētais aizliegums ietilpst Direktīvas 97/7 piemērošanas jomā.

33 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ikviens valsts pasākums tādā jomā, kurā ir veikta izsmeļoša saskaņošana Kopienu līmenī, ir jāizvērtē, ņemot vērā šī saskaņošanas pasākuma normas un nevis primāro tiesību aktu normas (skat. 2003. gada 11. decembra spriedumu lietā C-322/01 *Deutscher Apothekerverband*, *Recueil*, I-14887. lpp., 64. punkts).

34 Tomēr šajā gadījumā jāsecina, ka ar Direktīvu 97/7 izsmeļoša saskaņošana nav veikta. Šajā sakarā, kā tas skaidri noteikts arī minētās direktīvas 14. panta 1. punktā, dalībvalstis var ieviest vai saglabāt stingrākus Līgumam atbilstīgus noteikumus jomā, uz ko attiecas šī direktīva, lai nodrošinātu augstāku patērētāja aizsardzības līmeni (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Deutscher Apothekerverband*, 64. punkts).

35 No minētā izriet, ka šāda norma neizslēdz vajadzību pārbaudīt pamata lietā apskatāmā pasākuma saderīgumu ar EKL 28.–30. pantu.

36 Attiecībā uz Likuma par patērētāju aizsardzību 80. panta 3. punkta saderīgumu ar EKL 28.–30. panta prasībām ir svarīgi atzīt, ka tāda procedūra kā pamata lietā apskatītā neattiecas uz importu, bet gan — tieši pretēji — uz preču eksportu no Beļģijas uz citām dalībvalstīm.

37 Tā kā minētā 80. panta 3. punkta saderīguma ar EKL 28. pantu pārbaude nekādi neattiecas uz pamata lietu, Tiesai par šo prejudiciālā jautājuma aspektu nav jāsniedz atzinums.

Par tāda pasākuma pastāvēšanu, kura iedarbība ir līdzvērtīga eksporta kvantitatīvajiem ierobežojumiem EKL 29. panta izpratnē

38 Lai atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu, ir jānoskaidro, vai pamata lietā apskatītā norma ir pasākums, kura iedarbība ir līdzvērtīga eksporta kvantitatīvajiem ierobežojumam.

39 Tādas tiesību normas kā pamata lietā apskatāmā saderīgums ar EKL 29. pantu ir jāpārbauda, ņemot vērā arī valsts iestāžu sniegto interpretāciju, saskaņā ar kuru pārdevēji nedrīkst patērētājam pieprasīt norādīt viņa kredītkartes numuru, kaut arī tas apņemas to neizmantot maksājuma iekasēšanai pirms atteikuma termiņa beigām.

40 Šajā sakarā par pasākumiem ar līdzvērtīgu iedarbību kā eksporta kvantitatīvajiem ierobežojumiem var atzīt tādus valsts pasākumus, kuru mērķis vai rezultāts ir tieši eksporta apjomu ierobežošana un tādējādi atšķirīgas attieksmes radīšana pret tirdzniecību dalībvalsts ietvaros un tās eksporta tirdzniecību, lai nodrošinātu īpašas

priekšrocības valstī ražotajām precēm vai ieinteresētās dalībvalsts iekšējam tirgum, nelabvēlīgi ietekmējot citu valstu ražojumus vai tirdzniecību (1979. gada 8. novembra spriedums lietā 15/79 *Groenveld*, *Recueil*, 3409. lpp., 7. punkts).

41 Pamata lietā, kā savos rakstveida apsvērumos arī norādījusi Beļģijas valdība, ar aizliegumu uzņēmējam pieprasīt iepriekšēju samaksu tiem tiek liegts izmantot efektīvu līdzekli aizsardzībai pret nemaksāšanas risku. Tā tas ir vēl jo vairāk tad, ja pamata lietā apskatāmā norma tiek interpretēta kā aizliegums pārdevējam pieprasīt patērētājiem viņu kredītkartes numuru, pat ja tas apņemas šo numuru neizmantot maksājuma iekasēšanai līdz atteikuma termiņa beigām.

42 Kā izriet no iesniedzējtiesas nolēmuma, šāds aizliegums visvairāk ietekmē tiešu pārrobežu tirdzniecību ar patērētājiem, it īpaši tirdzniecību internetā, it īpaši tādu šķēršļu dēļ, kādi rodas, citā dalībvalstī veicot pasākumus pret patērētājiem, kuri nemaksā, it īpaši, ja runa ir par samērā nelielām pirkuma summām.

43 Tādēļ ir jāuzskata, ka pat tad, ja tāds aizliegums kā pamata lietā apskatāmais ir piemērojams visiem tirgus dalībniekiem, kuri darbojas valsts teritorijā, tas nelabvēlīgi ietekmē preču eksportu no eksportētājdalībvalsts tirgus, bet šādi neietekmē preču tirdzniecību minētās dalībvalsts tirgus ietvaros.

44 Tādēļ ir jāatzīst, ka tāds kā pamata lietā apskatāmais valsts paredzēts aizliegums pārdevējam, noslēdzot distances līgumu, pieprasīt iemaksu vai pilnu samaksu pirms atteikuma termiņa beigām ir pasākums, kura iedarbība ir līdzvērtīga eksporta kvantitatīvam ierobežojumam. Tas pats ir attiecināms uz aizliegumu pārdevējam pieprasīt patērētājiem viņu maksājumu kartes numuru, pat ja tas apņemas pirms minētā termiņa beigām to neizmantot maksājuma iekasēšanai.

Par pasākuma ar līdzvērtīgu iedarbību iespējamo attaisnojumu

45 Valsts pasākums, kurš ir pretrunā EKL 29. pantam, var būt attaisnojams ar kādu no EKL 30. pantā minētajiem iemesliem, kā arī ar svarīgām vispārējo interešu prasībām, ja vien šis pasākums ir samērīgs ar tā likumīgo mērķi.

46 Šajā sakarā ir jāatzīst, ka neviens no EKL 30. pantā minētajiem iemesliem pamata lietā nav piemērojams.

47 Tomēr jāpiebilst, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru patērētāju aizsardzība var būt likumīgs vispārējo interešu iemesls, kas var attaisnot preču brīvas aprites ierobežojumu (skat. 1979. gada 20. februāra spriedumu lietā 120/78 *Rewe-Zentral*, *Recueil*, 649. lpp., 8. punkts, un 2006. gada 23. februāra spriedumu lietā C-441/04 *A-Punkt Schmuckhandel*, Krājums, I-2093. lpp., 27. punkts).

48 Pamata lietā nav ticis apstrīdēts, ka apskatāmā norma ir tikusi pieņemta, lai nodrošinātu patērētāju aizsardzību un it īpaši ļautu izmantot tiem Direktīvas 97/7 6. pantā paredzētās atteikuma tiesības.

49 Atbilstoši Direktīvas 97/7 14. pantā dalībvalstīm paredzētajai iespējai tās piemērošanas jomā pieņemt stingrākus noteikumus Beļģijas Karaliste ir izvēlējusies aizsargāt patērētāju, aizliegdama pārdevējiem ne tikai piemērot sodu par atteikuma tiesību izmantošanu, bet arī pieprasīt iemaksu vai pilnu maksu pirms atteikuma termiņa beigām. Pamata lietā apskatāmās normas mērķis ir arī veicināt patērētāja brīvību izbeigt līgumiskās attiecības, neraizējoties par iemaksāto summu atgūšanu.

50 Atliek noskaidrot, vai šī norma, kā arī tās interpretācija, ko sniegušas valsts iestādes, ir samērīga ar tai noteikto mērķi.

51 Šajā sakarā atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai, lai valsts regulējums būtu saskaņā ar samērīguma principu, ir svarīgi pārliecināties, ka līdzekļi, kas tiek piemēroti izvirzīto mērķu sasniegšanai, ir ne tikai atbilstoši, bet arī nepārsniedz šo mērķu sasniegšanai nepieciešamo robežu (skat. 2006. gada 14. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-158/04 un C-159/04 *Alfa Vita Vassilopoulos* un *Carrefour-Marinopoulos*, Krājums, I-8135. lpp., 22. punkts).

52 Aizliegums prasīt iemaksu vai pilnu maksu pirms atteikuma termiņa beigām, kā arī aizliegums prasīt pircējiem norādīt viņu maksājumu kartes numuru, ir piemērots, lai nodrošinātu augstu patērētāju aizsardzības līmeni tālpārdošanas darījumos, it īpaši saistībā ar atteikuma tiesību izmantošanu.

53 Tomēr ir jāpārbauda, vai pamata lietā aplūkotais valsts pasākums nepārsniedz paredzētā mērķa sasniegšanai nepieciešamo robežu un it īpaši vai ir iespējams paredzēt pasākumus, kuri ir tikpat efektīvi, bet mazāk ierobežo tirdzniecību Kopienā.

54 Ir svarīgi atgādināt, ka viena no distances līgumu īpatnībām ir biežās nobīdes laikā pušu pienākumu izpildē. Tādēļ ir iespējams, ka patērētājam ir jāsamaksā par preci, pirms vēl tā ir nonākusi pie viņa, vai, tieši pretēji, pārdevējam prece ir jāpiegādā pat tad, ja viņš vēl nav saņēmis samaksu. Šī nobīde rada īpašu neizpildes risku, kurš jāuzņemas līgumslēdzējiem.

55 Dalībvalstīm, ievērojot Kopienu tiesības, ir jānosaka, pirmkārt, šī riska sadalīšanas veids starp pārdevēju un patērētāju un, otrkārt, līdzekļi, kādus līgumslēdzēji var izmantot, lai no tā izvairītos.

56 Pat tad, ja aizliegums pieprasīt samaksu atteikuma perioda ietvaros veicina pārdevēju neskaidrību par piegādātās preces apmaksu, šis aizliegums ir nepieciešams, lai nodrošinātu aizsardzības līmeni, kāds tas ir paredzēts ar pamata lietā apskatāmo normu. Patērētājs, kas izdarījis iemaksu pārdevējam, mazāk vēlas izmantot savas atteikuma tiesības — pat tad, ja piegādātās preces pilnībā neatbilst viņa prasībām.

57 Konkrēti, attiecībā uz aizliegumu pārdevējam pieprasīt patērētāja maksājumu kartes numuru, ir jānorāda, ka šis aizliegums nav nošķirams no Likuma par patērētāju aizsardzību 80. panta 3. punktā paredzētā aizlieguma.

58 Pirmkārt, minētais aizliegums izriet no pamata lietā apskatāmajā normā paredzētā aizlieguma, ko īstenojušas Beļģijas kompetentās iestādes, un, otrkārt, tam ir tas pats mērķis, proti, atteikuma tiesību efektīva izmantošana.

59 Tāpat kā pamata lietā apskatāmajā normā ietvertais aizliegums, arī aizliegums pārdevējam prasīt patērētāja maksājumu kartes numuru ir piemērots, lai nodrošinātu tam paredzēto mērķi, kā tas izriet no šī sprieduma 52. punkta.

60 Katrā gadījumā, kā to savu secinājumu 85. punktā norādījusi arī ģenerāladvokāte, aizliegums pārdevējam prasīt patērētāja maksājumu kartes numuru nav līdzeklis, ar ko varētu novērst, ka pārdevējs iekasē pirkuma maksu pirms atteikuma termiņa beigām.

61 Ja šis risks īstenojas, tad pārdevēja rīcība pati par sevi jau ir pretrunā pamata lietā apskatāmajā normā ietvertajam aizliegumam, kurš ir uzskatāms par piemērotu un samērīgu pasākumu noteiktā mērķa sasniegšanai, kā tas norādīts šī sprieduma 54.–57. punktā.

62 Tādēļ ir jāatzīst, ka aizliegums pārdevējam pieprasīt patērētāja maksājumu kartes numuru pārsniedz noteiktā mērķa sasniegšanai nepieciešamā robežas.

63 Tādēļ uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka ar EKL 29. pantu nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, ar kuru pārrobežu tālpārdošanas darījumos pārdevējam pirms atteikuma termiņa beigām ir aizliegts patērētājam pieprasīt iemaksu vai pilnu samaksu, bet ir pretrunā tas, ka saskaņā ar šo tiesisko regulējumu pirms minētā termiņa beigām tiek aizliegts pieprasīt patērētāja maksājumu kartes numuru.

Par tiesāšanās izdevumiem

64 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

ar EKL 29. pantu nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, ar kuru pārrobežu tālpārdošanas darījumos pārdevējam pirms atteikuma termiņa beigām ir aizliegts patērētājam pieprasīt iemaksu vai pilnu samaksu, bet ir pretrunā tas, ka saskaņā ar šo tiesisko regulējumu pirms minētā termiņa beigām tiek aizliegts pieprasīt patērētāja maksājumu kartes numuru.

[Paraksti]